

FOGLALKOZÁS-ORVOSTAN

ELMÉLETI TÉTELSOR

I.

1. A foglalkozás-egészségügy és a foglalkozási megbetegedések története
2. A munka világának szabályozása az eu-ban. A tanács 89/391 ekg irányelve. Nemzetközi ajánlások: európai charta, ILO 161-es konvenció. Who 1994-es deklarációja
3. A munka világának szabályozása Magyarországon. A munka törvénykönyve, a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény és a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény.
4. az 1993. évi xciii. törvény a munkavédelemről.(a törvény hatályos módosításainak figyelembevételével)
5. Foglalkozás-egészségügy a munkavédelmi törvényben.
6. Munkavédelem Magyarországon -szervezeti felépítés, felügyelet, szolgáltatások (a munkavédelmi törv. hatályos módosításainak figyelembevételével)
7. Foglalkozás-egészségi osztályok kialakításának szempontjai.
8. Foglalkozás-egészségügyi szolgálatok létesítése, szervezeti formái. Multidiszciplináris foglalkozás egészségügy, alapszolgálat, foglalkozás egészségügyi központ.
9. A foglalkozás-egészségügyi alapszolgálatok feladatai.
10. A munkaköri orvosi alkalmasság előzetes vizsgálata.
11. Munkaköri orvosi alkalmasság időszakos vizsgálata. Munkaköri alkalmasság soron kívüli vizsgálata. Záró vizsgálat a munkahelyen.
12. Szakmai alkalmassági vizsgálat elvei, értékelése, eredményeinek gyakorlati alkalmazása
13. Személyi higiénés alkalmassági vizsgálat –járványügyi érdekből végzett vizsgálat
14. Foglalkozási betegség fogalma, jellemzői.
15. Foglalkozási betegségek bejelentése, kivizsgálása (a hatályba lépett jogszabályi módosítások figyelembevételével)
16. Foglalkozással összefüggő betegségek jellemzése. A foglalkozási és a foglalkozással összefüggő megbetegedések differenciál-diagnosztikája.
17. A foglalkozás-egészségügyi orvos feladatai a foglalkozási rehabilitációban
18. A foglalkozás-egészségügy finanszírozása Magyarországon és az ilo ajánlásai.
19. A foglalkozás-egészségügyi orvos kapcsolata hatóságokkal, munkabiztonsági, munkahigiénés szakemberekkel, munkáltatóval, munkavállalókkal. (a munkavédelmi törv. hatályos mód. figyelembevételével)
20. A munkavégző képesség és a munkaköri alkalmasság vizsgálatának alapelvei, szakaszai. A megterhelés és a munkakapacitás megítélése, igénybevétel becslése. A munka adaptálása a munkavállalóhoz.
21. A foglalkozás-egészségügyi alapszolgálat feladatai a munkahelyi kockázatok források feltárásában.
22. Sérülékeny csoportok foglalkoztatása – egészségvédelem.
23. Megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása.
24. Munkanélküliek egészségi állapota, alkalmassági vizsgálata.

II.

1. Milyen betegségekre gondol láz esetén? Szubfebrilitás. (ismeretlen eredetű láz-fuo)
2. Krónikus specifikus légzőszervi betegségek diagnosztikája.
3. Pneumonia diagnosztikája.
4. Tüdőoedema.
5. Tüdőembolia.
6. Spontán pneumothorax.
7. Pleuritis, pleurodinia
8. Asthma cardiale és bronchiale elkülönítése
9. Reumás láz.
10. A mellkasi fájdalom differenciáldiagnosztikája
11. Angina pectoris diagnosztikája és terápiája.
12. Myocardium infarctus tünetei, első orvosi ellátása.
13. Rehabilitáció myocardialis infarctus után.
14. A szív billentyűhibák diagnosztikája
15. Arrhythmia.
16. Cor pulmonale diagnosztikája.
17. Cardiomyopathia diagnosztikája.
18. Pangásos szívelégtelenség tünettana.
19. Akut cystopyelitis, akut pyelonephritis
20. Akut és krónikus veseelégtelenség
21. Glomerularis megbetegedések (akut nephritis, rapidan progrediáló glomerulonephritis /rpgn/, nephrosis)
22. Hypertonia diagnosztikája, hypertoniás sürgősségi állapot diagnosztikája és kezelése.
23. Vascularis központi idegrendszeri kórképek tünettana.
24. A fejfájás differenciál-diagnosztikája.
25. A bél gyulladásoos betegségei (crohn betegség, colitis ulcerosa)
26. Hepatitis infectiosa (a,b,c,d,e) diagnosztikája, prevenciója
27. Gastrointestinalis vérzések
28. Akut hasi kórképek differenciál diagnosztikája.
29. Diabetes mellitus.
30. Szekunder hypertoniák.
31. Systemas lupus erythematodes (sle).
32. A pajzsmirigy betegségei.
33. Az anaemiák differenciáldiagnosztikája.
34. Leukeamiák.
35. Myeloproliferativ betegségek
36. Anaphylactoid reakcióval kapcsolatos azonnali teendők.
37. Tonsillitis bacterialis acuta. Bronchitis acuta.
38. Influenza.
39. Salmonellosis.
40. Újraélesztés, schocktanítás megkezdése a foglalkozás egészségügyi orvosi gyakorlatban.
41. Rheumatoid arthritis diagnóza (diagnóza kritériumai).
42. A gyomor és a vékonybél pepticus fekélybetegsége
43. Az eszméletlen állapot differenciáldiagnosztikája.

III.

1. Üzemek telepítése, technológiai-váltás. Havarria, katasztrófa megelőzési terv.
2. A munka-zóna. A levegő tisztaság szabályozása. Természetes és mesterséges üzemi szellőztetési módok alkalmazásának feltételei.
3. Munkahelyi világítás. Természetes világítás, mesterséges világítás. A természetes és mesterséges világítás kapcsolata.
4. Ipari hulladékok és szemét kezelése. Ipari szennyvíz kezelése.
5. Veszélyes hulladékok, minősítésük, tárolásuk.
6. A fizikai munka foglalkozási élettana. Vázizomzat; a külső légzés foglalkozási élettani jelentősége, fiz. munka és szisztémás vérkeringés, az oxigénadósság, a tartós terhelés és csúcsterhelés határai, pihenési pótl. a fizikai munka osztályozása. A nehéz fizikai munka határértékei és növekedésének lehetőségei, a fizikai munka „abszolút” határai.
7. A megterhelés és igénybevétel. Az igénybevételt befolyásoló individuális tényezők.
8. Munkavégzés kedvezőtlen klimatikus viszonyok között. Hidegben végzett munka, nyílt téren végzett munka.
9. A szervezet hőállapota és a hőkörnyezet. A szervezet alkalmazkodása a melegben végzett munkához. köpenyhőmérséklet. maghőmérséklet. Verejtkékezés. Élettani igénybevételi mutatók hőmunkában. A hőmunkatermelés megengedett határértékei. Hőmunkaindexek. Óvintézkedések hőmunkánál.
10. Nők, terhes nők munkavégzésének fiziológiai jellemzői, egészségének és testi épségének védelme, foglalkoztathatósága.
11. Fiatalkorúak munkakapacitásának fiziológiai jellemzői, egészségének és testi épségének védelme, foglalkoztathatósága.
12. Idősödő férfiak és nők munkakapacitásának fiziológiai jellemzői; morbiditásuk, egészségük és testi épségük védelme, foglalkoztathatóságuk.
13. A pszichológiai (pszichés, mentális) információterhelés és az igénybevétel kapcsolata. A pszichés elfáradás. Monotonia, telítődés.
14. Mentálhigiénés feladatok a munkahelyen.
15. A munkahely kialakítása. Az ember – munkaeszköz kapcsolat, ergonómiai szempontok.
16. Zaj-expozíció a munkahelyen – mérése, értékelése, megelőzése, egyéni védőeszközök. Szűrő audiometria.
17. Vibráció-expozíció a munkahelyen -mérése, értékelése, megelőzése, egyéni védőeszközök. Gépek vibrációs „minősítése”.
18. Ionizáló sugárzás munkahelyi forrásai, a foglalkozási sugárterhelés engedélyezett határértékei (dózis-korlátai); a munkahelyi sugár elleni prevenció eszközei és módszerei.
19. A porképződés főbb forrásai; porok osztályozása (nagyság, kémiai, ásványi), pornormák; pormérések értékelése.
20. A por-expozíció szervezetre kifejtett hatását meghatározó tényezők. Porok higiénés-toxikológiai minősítése. A por-elimináció élettana, a poreliminációt befolyásoló tényezők.
21. Ipari vegyi anyagok és agrokemikáliák osztályozása – a 2000. évi XXV. törvény, illetőleg a 44/2000 (XII.27.) EüM. rendelet szerint.
22. Vegyi anyagok ák, mk és ck értékének fogalma, meghatározása, kontrollja.
23. Környezeti monitor.
24. Biológiai expozíciós mutatók és határértékek. Biológiai monitor.
25. Kémiai anyagok mérgező hatását meghatározó tényezők. Abszorpció, disztribúció, kumuláció, emilimáció. A testidegen anyagok biotranszformációja. „mérgező méregtelenítés”, szabadgyökök toxikológiai jelentősége.

26. Hogyan végzi el egy vegyi anyag, illetőleg fizikai kóroki tényező okozta expozíciójával járó munkafolyamat higiénés ellenőrzését? Kvantitatív kockázat-becslés a munkahelyen.
27. Biológiai kóroki tényezők a munkahelyen-prevenció.
28. A prevenció eszközei: műszaki megoldások, munkaszervezés, egyéni védőeszközök – légzésvédők, védőruha stb. védőkenőcs. munkaruha. az egyéni védőeszközök minősítése. Kockázatkezelés a munkahelyen.
29. Kockázat. Kockázat-analízis szakaszai. Kvalitatív kockázat-becslés és kockázat értékelés a munkahelyen.
30. Munkahelyek kockázat szerinti besorolása. Balesetbiztosítási rendszer.
31. A bányászat munkahigiénés és foglalkozás-egészségügyi problémái, a foglalkozás-egészségügyi orvos feladatai.
32. A textilipar és a gépipar munkahigiénés és foglalkozás egészségügy problémái, a foglalkozás-egészségügyi orvos feladatai.
33. A mezőgazdaság munkahigiénés és foglalkozás-egészségügyi problémái, a foglalkozás-egészségügyi orvos feladatai.
34. Az egészségügy munkahigiénés és foglalkozás-egészségügyi problémái, a foglalkozás-egészségügyi orvos feladatai.
35. A faipar és a kohászat munkahigiénés és foglalkozás-egészségügyi problémái, a foglalkozás-egészségügyi orvos feladatai.
36. Az élelmiszeripar munkahigiénés és foglalkozás-egészségügyi problémái, a foglalkozás-egészségügyi orvos feladatai.
37. A közlekedés munkahigiénés és foglalkozás-egészségügyi problémái, a foglalkozás-egészségügyi orvos feladatai.
38. A képernyős munkahely munkavédelme, a foglalkozás-egészségügyi orvos feladatai. Távmunka foglalkozás-egészségügyi kérdései.
39. Rákrizikós iparágak. A foglalkozás-egészségügyi orvos feladatai a foglalkozási rosszindulatú daganatos megbetegedések megelőzésében. Kockázat-kommunikáció a munkahelyen.
40. A foglalkozás-egészségügyi orvos egészségnevelési feladata az alkoholizmus elleni küzdelemben. Munkahelyi magatartás. Kockázatkommunikáció a munkahelyen.
41. A foglalkozás-egészségügyi orvos egészségnevelési feladata a dohányzás elleni küzdelemben. A dohányzás hatásai, ártalmai. Személyi példamutatás. kockázatkommunikáció a munkahelyen.
42. A foglalkozás-egészségügyi orvos egészségnevelési feladatai a kábítószer elleni küzdelemben. Kábítószeres. Kockázat-kommunikáció a munkahelyen.

IV.

1. Akut sugárbetegség
2. A sugárhatás késői következményei. Sugárzás okozta bőrrák. Radiológusok leukémiája. Uránbányászok tüdőrákja.
3. Nem ionizáló sugárzások okozta károsodások – ultraibolya sugárzás, látható fény, lézersugárzás, infravörös sugárzás, mikrohullámú sugárzás és rádióhullámok.
4. Krónikus akusztikus trauma. a zaj okozta halláskárosodások etiológiája, pathogeneze. Tünetek, kórlefolyás, diagnózis, terápia. hallásvédelmi program és a foglalkozás-egészségügyi orvos feladatai.
5. Akut akusztikus traumák. Nagy csúcsintenzitású impulzív zajok okozta akut halláscsökkenés. Dörejártalom. tünetek, kórlefolyás diagnózis, terápia.

6. Zaj okozta ún. egyéb egészségkárosodások.
7. A lokális, illetőleg egésztest-vibráció okozta egészségkárosodások
8. Caisson-betegség.
9. Szilikózis.
10. Azbesztózis
11. Növényi porok okozta foglalkozási tüdőbetegségek.
12. Szénmonoxid és szénoxid mérgezés és megelőzés.
13. Nyíltláncú szénhidrogének okozta mérgezések és megelőzésük (aceton, acetátok, alkoholok, benzin, dioxán, glikol, glikol-éterek).
14. Nyíltláncú szénhidrogének halogén származékai okozta mérgezések és megelőzésük (monoklórometán, diklórometán, triklórometán, széntetraklorid, triklóretilén, tetraklóretilén).
15. Izgató hatású gázmérgezések és hatásuk.
16. Nitrózus gázok okozta mérgezések és megelőzésük.
17. Gyűrűsláncú szénhidrogének okozta mérgezések és megelőzésük (benzol és homológjai)
18. Ólommérgezés és megelőzése.
19. Higany, króm, nikkkel mérgezés és megelőzése.
20. Kadmium, mangán, arzén, bárium, berillium, cink, szelén mérgezés és megelőzésük.
21. Növény védőszer okozta mérgezések. Szerves foszforsav-észter mérgezések és megelőzésük.
22. Növény védőszer okozta mérgezések. Gramoxon mérgezés, reglone, piretroid mérgezés és megelőzésük. Dinitro-származékok. Karbamát inszekticidok. klórozott szénhidrogének. Ditiokarbamátok, diszulfidok, fenoxisav származékok.
23. Műanyagok által okozott mérgezések. Poliadditív műanyagok. Természetes alapú műanyagok (szénkének, kénhidrogén, kéndioxid).
24. Műanyagok által okozott mérgezések. Polikondenzációs műanyagok. Polimerizációs műanyagok.
25. Hepatotoxikus anyagok. Cardiotoxikus anyagok.
26. Nephrotoxikus anyagok. Vérbépzést károsító vegyi anyagok.
27. Neurotoxikus anyagok.
28. A bőr károsításait okozó vegyi anyagok.
29. A vegyi anyagok mutagén hatása. A mutagének jelentősége.
30. Vegyi anyagok karcinogén hatása. Társadalmilag elfogadható kockázati szint. Sorolja fel az iparban és a mezőgazdaságban használt bizonyítottan humán rákkeltőket!
31. Vegyi anyagok embriotoxikus és teratogén hatása. Meghatározható-e a teratogén anyag ÁK értéke? Milyen humán teratogéneket ismer?
32. Foglalkozási fertőző betegségek. Anthrax. brucellózis. Tularémia.
33. Foglalkozási fertőző betegségek. Leptospirozis. ornitózis. Q- láz, creutzfeld-jakob kór.
34. Foglalkozási fertőző betegségek –kullancs meningoencephalitis. Lyme-kór
35. Foglalkozási eredetű hiv fertőzések, hepatitis b vírus fertőzés és megelőzésük.
36. Pszichoszociális tényezők és cardiovascularis betegségek.
37. Meleg okozta kórképek. (hő-collapsus, hőséggörcsök, napszúrás, hőkimerülés, hőséguta)
38. Hideg okozta kórképek. (fagyás, kihűlés)
39. Akut lumbago, discopathia, discus hernia, spondylosis, spina bifida.
40. Áramütés tünetei és ellátása.
41. Burnout.
42. Öbölháborús megbetegedés.

GYAKORLATI TÉTELSOR

1. Foglalkozás-egészségügyi alapszolgálat szerkezete és feladatai.
2. Foglalkozás-egészségügyi szakhely szerkezete és feladatai.
3. Munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálat, munkakapacitás meghatározása.
4. Megterhelés és igénybevétel vizsgálata, értékelése.
5. Foglalkozási megbetegedések (munkaanamnézis, betegvizsgálat).
6. Foglalkozási mérgezések (munkaanamnézis, betegvizsgálat).
7. Belgyógyászat (betegvizsgálat, EKG, rtg-felvételek).
8. Bőrgyógyászat (foglalkozási, foglalkozással összefüggő bőrbetegségek).
9. Mozgásszervi megbetegedések (foglalkozási eredetű megbetegedések).
10. Neurológia (foglalkozási eredetű megbetegedések).
11. Fül-orr-gégészet, audiometria - foglalkozási megbetegedések, zaj okozta halláskárosodások audiogrammjának értékelése.
12. Szemészet (munkaköri alkalmasság szemészeti vonatkozású vizsgálatai).
13. Oxiológiai feladatok a foglalkozás-egészségügyben, orvosi elsősegély a munkahelyen.
14. Klinikai laboratóriumi feladatok a foglalkozás-egészségügyben.
15. Munkahigiénés, üzemvizsgálati gyakorlatok.
16. Foglalkozás-élettani és ergometriai vizsgálatok.
17. Munkalélektani gyakorlatok, mentálhigiénés feladatok a munkahelyen.
18. Zaj- és rezgés-expozíciós laboratórium.
19. Veszélyes anyagok higiénés toxikológiai értékelése.
20. Biológiai monitorozás és környezeti monitorozás a foglalkozás-egészségügyben, eredményeinek értékelése.
21. Por-laboratórium – porterhelés, pormérések eredményeinek értékelése.
22. Légzésfunkciós laboratórium – légzésfunkciós paraméterek értékelése.
23. Egyéni védőeszközök ajánlásának foglalkozás-egészségügyi szempontjai.
24. Foglalkozás-egészségügyi orvos kapcsolata hatóságokkal, munkabiztonsági, munkahigiénés szakemberekkel, munkáltatóval, munkavállalóval.
25. Munkavégző képesség és a szakmai alkalmasság alapelvei, szakaszai.
26. Foglalkozás-egészségügyi alapszolgálat feladatai a munkahelyi kockázati források feltárásában. A munka adaptálása a munkavállalóhoz.
27. Kockázatelemzés a munkahelyen – kockázatbecslés.
28. Kockázatelemzés a munkahelyen – kockázatkezelés.
29. Kockázatelemzés a munkahelyen – kockázat-kommunikáció és célcsoportjai.